

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl samosoudkyní Mgr. Jaroslavou Křivánkovou ve věci

žalobce: V. S., narozený X, t. č. pobytem v ČR v Zařízení pro zajištění cizinců
Balková 1, 331 65 Tis u Blatna,
zastoupený: Mgr. Daliborem Lípou, advokátem, sídlem Jugoslávská
856/2, 360 01 Karlovy Vary,

proti

žalovanému: Ministerstvo vnitra, odbor azylové a migrační politiky, IČO:
00007064, pošt. schr. 21/OAM, sídlem Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7,

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 12. 12. 2025, č. j. OAM-1420/BA-BA01-BA03-Z-2025,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného Ministerstvo vnitra, odbor azylové a migrační politiky ze dne 12. 12. 2025, č. j. OAM-1420/BA-BA01-BA03-Z-2025 se zrušuje.
- II. Žalovaný je povinen uhradit žalobci ve lhůtě 30ti dnů od právní moci tohoto rozsudku plnou náhradu nákladů řízení ve výši 10 140,00 Kč, a to k rukám jeho právního zástupce Mgr. Dalibora Lípy, advokáta.

Odůvodnění:

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

I.

Napadené rozhodnutí

1. Dne 4. 12. 2025 se žalobce dostavil na pracoviště Krajského asistenčního centra pomoci Ukrajině (dále jen KACPU) z důvodu podání žádosti o dlouhodobé vízum nad 90 dnů za účelem dočasné ochrany a tento přivolané hlídce předložil cestovní doklad Ukrajiny č. FU428805, jehož kontrolou bylo zjištěno, že naposledy přicestoval do schengenského prostoru dne 10. 1. 2022 do Maďarska. Následnou lustrací bylo zjištěno, že je evidován v Schengenském Informačním systému (dále jen SIS) s platností do 28. 11. 2028, zadávající stát Slovinsko, čímž vzniklo podezření, že cizinec se nachází na území ČR neoprávněně. Žalobce byl proto zajištěn za účelem realizace správního vyhoštění podle § 124 odst. 1 písm. e) zákona o pobytu cizinců. Poté dne 10. 12. 2025 žalobce podal žádost o udělení mezinárodní ochrany a následně byl žalobou naříkaným rozhodnutím ze dne 12. 12. 2025, č. j. OAM-1420/BA-BA01-BA03-Z-2025 podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona č. 325/1999 Sb. o azylu (dále jen **zákon o azylu**) zajištěn v zařízení pro zajištění cizinců (dále jen **ZZC**); ve smyslu § 46a odst. 5 zákona o azylu byla doba trvání zajištění stanovena do 29. 3. 2026.

II.

Žaloba

2. V úvodu žaloby vyjádřil žalobce nesouhlas s aplikací ustanovení § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu. Rozhodnutí o zajištění považuje žalobce za nezákonné, nepřiměřené, neodpovídající okolnostem a nepřezkoumatelné. Dále žalobce namítal, že jedinou podmínkou předpokládanou zmíněným ustanovením zákona o azylu bylo podání žádosti v ZZC. Zbýlé podmínky, jež jsou nezbytné pro aplikaci daného ustanovení, naplněny nebyly. Byť původní zajištění žalobce podle zákona č. 326/1999 Sb. o pobytu cizinců na území České republiky, není předmětem této žaloby, žalobce k důvodům primárního zajištění policií ČR uvedl, že nesouhlasí ani s důvodem a způsobem, proč byl zajištěn policií ČR, a tedy do zařízení pro zajištění cizinců vůbec dodán. Dle žalobce nebyly splněny podmínky ani pro jeho původní zajištění, proti němuž brojí žalobou u Městského soudu v Praze. Žalobce má zato, že žalovaný hrubě zkreslil skutečný stav věci, naprosto ignoroval jeho situaci a skutečný stav dezinterpretoval, aby mohl rozhodnutí vydat. Žalovaný na žalobce aplikoval zcela paušální závěry, které činí v jiných případech rozličných účelových žádostí o mezinárodní ochranu, přičemž zcela ignoroval fakt, že je žalobce občanem Ukrajiny, válečným uprchlíkem a jeho návrat do domovské země není v současné době možný. Žalobce podal žádost o mezinárodní ochranu jako z jeho pohledu jedinou možnost, jak se vyhnout přímému ohrožení života, které mu v domovské zemi hrozí. K tvrzení žalovaného, že žalobce podal žádost, aby se vyhnul realizaci správního vyhoštění, žalobce uvedl, že si není vědom skutečnosti, že by mu bylo uloženo správní vyhoštění a on toto mařil. Dle žalobce tato skutečnost ze správního spisu nevyplývá a dle žalobce žalovaný ani žádné takové rozhodnutí v rámci úřední činnosti nezajistil, a klade tak žalobci k tíži skutečnost, která nevyplývá ze správního spisu. Zřejmé je pouze to, že žalobce byl zanesen do systému SIS, ovšem **žalovaný nijak neověřoval, zda žalobci byla tato skutečnost řádně sdělena, což žalobce popírá**. Žalobce zároveň neměl jinou možnost než podat žádost o mezinárodní ochranu až v ZZC, neboť bezprostředně poté, co se dobrovolně dostavil ke správnímu orgánu (MVČR OAMP Katspu), aby si obnovil svou dříve udělenou dočasnou ochranu, byl policií ČR zadržen a následně zajištěn. Žalobce uvádí, že si nebyl vědom skutečnosti, že má vydáný zákaz vstupu a pobytu na území členských států EU. Žalobce se po propuštění z výkonu trestu ve Slovinsku vydal do ČR, tedy do státu, kde před jeho zadržením ve Slovinsku dlouhodobě pobýval, kde měl za tuto dobu vybudované zázemí, a kde mu byla udělena dočasná ochrana. Tato dočasná ochrana přitom platila až do března tohoto roku. Žalobce tedy vědomě

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

žádným způsobem nemařil svůj vydaný zákaz pobytu, a naopak se v rámci možností co nejdříve dostavil k příslušnému správnímu orgánu, aby řešil svou situaci. Veškeré tyto skutečnosti žalovaný naprosto nezohlednil, a to přes to, že se jedná o skutečnosti zásadní zejména pokud je uvažováno o jeho omezení osobní svobody a zajištění jako prostředku ultima ratio. Vzhledem k výše uvedenému shledal žalobce porušení § 2 odst. 3 a 4, § 3, § 68 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb. správní řád. Dále žalobce rozporoval závěry žalovaného ohledně neuložení zvláštních opatření dle § 47 zákona o azylu, kdy tyto shledal nepřezkoumatelné a vnitřně rozporné. Dále vyjádřil žalobce podiv nad tím, jak žalovaný dospěl k tomu, že žalobce nemá na území žádné vazby. Žalobce měl dříve na území ČR udělenou dočasnou ochranu jako válečný uprchlík, legálně zde pobýval a po svém propuštění ve Slovinsku směřoval přímo do ČR. Není tedy zřejmé, proč by neměl mít žalobce žádnou motivaci zůstat na území ČR. Naopak tato motivace je zřejmá, žalobce ostatně žádnou jinou možnost v současné době nemá. Dále spatřoval žalobce nepřezkoumatelné a neodůvodněné závěry žalovaného, proč by neměl poskytovat součinnost. Žalobce je od počátku řízení o mezinárodní ochraně zastoupen právním zástupcem a poskytovat součinnosti je zcela v jeho zájmu. Žalobce zároveň předložil žalovanému již při podání žádosti potvrzení o zajištění ubytování. Závěr žalovaného v tomto směru, že žalobce nemá k tomuto místu osobní vazby, které by zajišťovaly jeho setrvání zde a nic proto nezaručuje, že by nadále poskytoval součinnost, shledal nepřezkoumatelným. Žalobci není jasné, proč by měl mít k místu svého zamýšleného pobytu osobní vazby a jak by tato skutečnost měla determinovat legitimitu ubytování. Dále žalobce označil za nepřezkoumatelnou úvahu žalovaného, proč by neměl poskytovat součinnost, když k tomu doposud nikdy v minulosti nezavdal důvod, neboť sám se správnímu orgánu přihlásil. Žalobce nepovažoval za pravdivé, že by byl zadržen, jak uvádí žalovaný, k tomuto došlo až po sléze poté, co se žalobce dobrovolně dostavil k správnímu orgánu, nevědom si svého záznamu v SIS. Sám tento záznam ostatně znemožňuje jeho volný pohyb po Schengenu, stejně jako odebrání cestovního dokladu, a je tedy otázkou, jakou by měl motivaci nespolupracovat. Závěrem žalobce nesouhlasil se závěry stran nemožnosti legálního opatření si finančních prostředků, neboť není patrné, jak žalovaný k těmto závěrům došel. Žalobce si byl schopen zajistit ubytování i právního zástupce a je schopen si zajistit legálními cestami i finanční prostředky. Z uvedených důvodů žalobce soudu navrhl, aby napadené rozhodnutí zrušil.

III.

Vyjádření žalovaného

3. Ve vyjádření k žalobě dne 6. 1. 2026 žalovaný uvedl, že s žalobou nesouhlasí a má za to, že z napadeného rozhodnutí je jasně seznatelné, z jakých podkladů vycházel, jakým způsobem je hodnotil a k jakým závěrům jej tyto úvahy vedly. Popsal zde skutkový stav a zdůvodnil, z jakých důvodů dospěl k závěru, že žalobce podal žádost o mezinárodní ochranu pouze účelově s cílem oddálit správní vyhoštění ve smyslu § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu. Dále žalovaný shrnul dosavadně zjištěný skutkový stav věci, na jehož základě dospěl k závěru, že v případě žalobce je zřejmé, že existuje nebezpečí, že se bude vyhýbat své povinnosti z ČR vycestovat, bude mařit výkon rozhodnutí o vyhoštění a že podání žádosti o mezinárodní ochranu bylo v jeho případě zapříčiněno pouze snahou vyhnout se vyhoštění. S ohledem na výše uvedené dospěl žalovaný k závěru, že v případě žalobce jsou dány důvody pro jeho zajištění a že z důvodu jeho jednání by mírnější donucovací opatření ve formě uložení zvláštních opatření za účelem vycestování z území bylo zcela nedostačující a neúčinné, a proto za účelem realizace vyhoštění přistoupil k jeho zajištění a umístění v ZZC. Z výše uvedených důvodů žalovaný soudu navrhl, aby žalobu zamítl.

IV.

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

Posouzení věci soudem

4. Řízení v projednávané věci je upraveno zákonem č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen s. ř. s.).
5. Soud rozhodl ve věci bez nařízení jednání, neboť byly pro takový postup splněny podmínky dle § 51 odst. 1 s.ř.s.

V.

Rozhodnutí soudu

6. Žaloba je důvodná.
7. Ze správního spisu soud zjistil následující. Dne 4. 12. 2025 se žalobce dostavil na pracoviště KACPU z důvodu podání žádosti o dlouhodobé vízum nad 90 dnů za účelem dočasné ochrany a přivolané hlídce předložil cestovní doklad Ukrajiny č. X, jehož kontrolou bylo zjištěno, že naposledy přicestoval do schengenského prostoru dne 10. 1. 2022, a to do Maďarska. Následnou lustrací bylo zjištěno, že je evidován v SIS s platností do 28. 11. 2028, zadávající stát Slovinsko. Do policejního protokolu o podání vysvětlení dne 4. 12. 2025 žalobce mimo jiné sdělil, že je zdravý a s ničím se neléčí do Schengenu naposledy přicestoval dne 10. 1. 2022 z Ukrajiny do Maďarska a dále měl namířeno do ČR, kam v tomto období také přicestoval, avšak přesné datum neví. Uvedl, že od roku 2022 měl v ČR dočasnou ochranu, která mu byla následně prodloužena do 31. 3. 2025. Přiznal, že v dubnu roku 2024 odjel do Slovinska, protože mu bylo řečeno, že je tam možnost vydělat si peníze, ale byl dle jeho slov podveden a následně ve Slovinsku odsouzen na 19 měsíců za převádění uprchlíků ze Slovinska do Itálie. Pokračoval, že dne 28. 11. 2025 ho z vězení propustili, a ještě tentýž den se vrátil do ČR, aby si zde prodloužil dočasnou ochranu. Na KACPU mu ale dle jeho slov bylo řečeno, že dočasnou ochranu nedostane, protože přijel před válkou, ale že si může požádat o vízum strpění. Na dotaz, proč nevycestoval po vyhlášení zamítnutí vstupu do schengenského prostoru Slovinskem, odpověděl, že o této skutečnosti nevěděl, bylo mu řečeno že má jet domů, opustit Slovinsko. Poté ho dovezli na hranici s Chorvatskem, ale tam si pro něj přijel kamarád a odvezl ho do ČR. Dle jeho sdělení si vybral ČR, protože trochu rozumí česky a chtěl si zde najít práci a žít v klidu. Uvedl, že naposledy byl v zemi původu v roce 2022, než vycestoval. Dle svých slov bydlí u kamaráda z Ukrajiny a zatím stále bydlení nemá, adresu si nepamatuje a nájemní smlouvu nemá. Uvedl, že si je vědom, že na území pobývá neoprávněně bez platného oprávnění k pobytu. Ke svému rodinnému stavu sdělil, že je rozvedený a má jedno dítě, které se nachází na Ukrajině, stejně jako jeho rodiče a bratr. V současné době má jen minimální hotovost, 2000 Kč, finanční prostředky na složení kauce nemá a ani nemá nikoho, kdo by za něj kauci složil. K možnosti hlásit se na policii se vyjádřil tak, že neví, zda by zvládl chodit hlásit se na policii, ale že by asi mohl. Dále sdělil, že v ČR ani v domovské zemi nevlastní žádný majetek, na území ČR ani EU nemá žádné rodinné příslušníky, nemá zde žádné pohledávky nebo závazky, ani kulturní či společenské vazby. Dle jeho tvrzení má překážku k vycestování, a sice válku na Ukrajině. Sdělil, že jakmile překročí hranice na Ukrajinu, půjde do války a už neuvidí svoji rodinu, zároveň ale přiznal, že ze strany ukrajinských orgánů mu nic nehrozí a kdyby nebyla válka, je to dle něj bezpečná země. Zda mu hrozí ve vlasti mučení či ponižující zacházení, otroctví, výkon nucených prací či zbavení svobody dle jeho slov neví, protože tam nebyl 4 roky. Následně byl žalobce zajištěn za účelem realizace správního vyhoštění podle § 124 odst. 1 písm. e) zákona o pobytu cizinců. Poté dne 10. 12. 2025 podal žádost o udělení mezinárodní ochrany, kde uvedl svou identitu a následně byl žalobou naříkaným rozhodnutím ze dne 12. 12. 2025, č. j. OAM-1420/BA-BA01-BA03-Z-2025 podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu zajištěn v ZZC; ve smyslu § 46a odst. 5 zákona o azylu byla doba trvání zajištění stanovena do 29. 3. 2025.

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

8. Podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu „Ministerstvo může v případě nutnosti rozhodnout o zajištění žadatele o udělení mezinárodní ochrany v přijímacím středisku nebo v zařízení pro zajištění cizinců, nelze-li účinně uplatnit zvláštní opatření, jestliže byla žádost o udělení mezinárodní ochrany podána v zařízení pro zajištění cizinců a existují oprávněné důvody se domnívat, že žádost o udělení mezinárodní ochrany byla podána pouze s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění, vydání nebo předání podle evropského zatýkacího rozkazu k trestnímu stíhání nebo k výkonu trestu odnětí svobody do ciziny, nebo je pozdržet, ačkoliv mohl požádat o udělení mezinárodní ochrany dříve“.
9. Dle § 47 odst. 1 zákona o azylu „Zvláštním opatřením se rozumí rozhodnutím ministerstva uložená povinnost žadatele o udělení mezinárodní ochrany a) zdržovat se v pobytovém středisku určeném ministerstvem, nebo b) osobně se hlásit ministerstvu v době ministerstvem stanovené.“
10. Podle § 47 odst. 2 zákona o azylu „Ministerstvo může rozhodnout o uložení zvláštního opatření žadateli o udělení mezinárodní ochrany, jestliže nastanou důvody podle § 46a odst. 1 nebo § 73 odst. 3, ale je důvodné se domnívat, že uložení zvláštního opatření je dostatečné k zabezpečení účasti žadatele o udělení mezinárodní ochrany v řízení ve věci mezinárodní ochrany.“
11. Nejdříve se soud zabýval rozsahem soudního přezkumu. Podle závěrů rozsudku Soudního dvora EU ve věcech C-704/20 a C-39/21 Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid ze dne 8. 11. 2022 se krajský soud nemůže omezit na přezkum zákonnosti rozhodnutí o zajištění v mezích žalobních bodů. Musí přihlížet i k vadám a nezákonnostem rozhodnutí, které zjistí sám, bez ohledu na námítky uplatněné žalobcem. Těmto závěrům Soudního dvora je třeba rozumět v tom smyslu, že krajský soud není vázán žalobními body (výjimka z § 75 odst. 2 s. ř. s.) a nad jejich rámec zohlední skutkové a právní otázky, které v řízení vyšly najevo. To jsou otázky, které vyplynuly z obsahu spisu, popřípadě z průběhu řízení, byť třeba na základě aktivity soudu. Oproti tomu soud není oprávněn bez omezení vyhledávat a ověřovat každý možný důvod nezákonnosti a verifikovat každou jednotlivou rozhodnou otázku. Přezkumná povaha řízení a zásadní uplatnění projednací zásady vyplývající z použitelného vnitrostátního práva stále (ještě) odpovídají požadavkům Soudního dvora.
12. Krajský soud v Plzni tedy souhlasí se závěry Krajského soudu v Brně vyjádřenými v rozsudku č. j. 34 Az 36/2022-32 ze dne 21. 11. 2022, č. 4439/2023 Sb. po jejich doplnění NSS o podstatné hledisko: správní soud je oprávněn, resp. povinen identifikovat případné další nezákonnosti zajištění cizince, *pokud v řízení vyjdou najevo*. Otázkou, která zjevně v řízení vyšla najevo, byla otázka účelnosti zajištění žalobce za situace, kdy *a priori* nelze předpokládat, že bude fakticky vyhoštěn do země původu.
13. První podmínkou zajištění žalobce bylo podání žádosti o mezinárodní ochranu. Její podání nebylo ve věci sporné, účastníci se na jejím podání shodli.
14. Druhou podmínkou je existence oprávněných důvodů se domnívat, že žádost o udělení mezinárodní ochrany byla podána pouze s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění.
15. Pro naplnění důvodu zajištění podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu stačí zjištění, že existují oprávněné důvody se domnívat, že žádost o mezinárodní ochranu byla podána *pouze* s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění, vydání nebo předání, nebo je pozdržet. Skutečnost, že žadatel uvádí skutečnosti, které mohou být při meritorním posouzení shledány azylově relevantními, zajištění nevylučuje. Vážně míněná žádost o mezinárodní ochranu podaná v zajištění zůstává „pouze“ účelovou, jestliže z okolností případu (např. dosavadní jednání cizince, délka pobytu na území, osobní poměry apod.) plyne motivace žadatele vyhnout se správnímu vyhoštění (srov. rozsudky NSS č. j. 10 Azs 284/2016-35 ze dne 15. 2. 2017 a č. j. 4 Azs 9/2017-31

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

ze dne 28. 2. 2017). S přihlédnutím ke znění čl. 8 odst. 3 písm. d) směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/33/EU je tedy nezbytné, aby žádost o mezinárodní ochranu měla účel mařit vyhoštění a představovala tak zneužití práva, nikoliv jeho využití (ke zneužití práva jako podmínce zajištění srov. rozsudek NSS č. j. 1 Azs 349/2016-48 ze dne 28. 6. 2017 nebo stanovisko generálního advokáta Soudního dvora Evropské unie ve věci C-534/11 Arslan).

16. Dobrověrné podání žádosti o mezinárodní ochranu po zajištění sleduje dva propojené účely: žadatel se brání nucenému opuštění státu jako průvodní jev toho, že zde především hledá mezinárodní ochranu. O zneužití práva je možné uvažovat v situaci opačné, tedy pokud by žadatel usiloval o mezinárodní ochranu pouze za účelem mařit vyhoštění (a nestál o mezinárodní ochranu, případně věděl, že její podmínky nesplňuje), nebo pokud by účel mařit vyhoštění představoval hlavní účel žádosti (žadatel chce vyhoštění zdržet a zároveň se spoléhá na to, že mu mezinárodní ochrana může být i poskytnuta). Skutečnost, že žadatel mohl požádat o udělení mezinárodní ochrany dříve, je v takových případech jedním z možných znaků účelovosti, bez dalšího ji však neprokazuje [srov. opět čl. 8 odst. 3 písm. d) směrnice Rady 2013/33/EU].
17. V poměrech souzené věci to znamená, že si žalovaný měl učinit konkrétními skutečnostmi podložený závěr, zda existují oprávněné důvody se domnívat, že žalobce svou žádost podal toliko s účelem mařit vyhoštění.
18. To žalovaný dovodil na základě toho, že se žalobce nacházel na území neoprávněně a na základě evidence v SIS. O mezinárodní ochranu požádal žalobce až poté, co vyšla najevo neoprávněnost jeho pobytu a co byl zajištěn.
19. Žalobce tedy žádost o mezinárodní ochranu podal až po zajištění, přičemž z průběhu správního řízení nevyplynul žádný důvod, proč by tak nemohl učinit dříve. Žalobce původně neměl v úmyslu hledat v ČR mezinárodní ochranu a učinil tak až poté, co byl zajištěn za účelem hrozícího vyhoštění.
20. Tato zjištění poskytují dostatečnou a konkrétní oporu pro oprávněnou domněnku žalovaného, že hlavním a nejspíš i jediným účelem žádosti žalobce bylo vyhnout se nucenému výkonu vyhoštění, nebo je alespoň ztížit (nešlo ovšem o hrozbu aktuální srov. níže). Jde ostatně o typické důvody odůvodňující rozhodnutí podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu.
21. Soud nepřehlédl, že žalobce požádal o mezinárodní ochranu až v návaznosti na to, že byl zajištěn při podávání žádosti o dočasnou ochranu (její prodloužení). Bylo by proto možné uvažovat o tom, že jeho žádost o mezinárodní ochranu není „účelová“, protože žalobce vážně mínil svou žádost o dočasnou ochranu. V tomto ohledu však soud nesdílí náhled, že věci dočasné ochrany jsou zároveň nutně i věcmi mezinárodní ochrany v širokém slova smyslu jen pro jejich společnou regulaci v čl. 78 Smlouvy o fungování EU (srov. rozsudek NSS č. j. 10 As 290/2022-30 ze dne 2. 2. 2023, č. 4451/2023 Sb. NSS; proti jeho zobecňování srov. rozsudek NS č. j. 5 Azs 39/2023-24 ze dne 18. 8. 2023, č. 4515/2023 Sb. NSS).
22. Předně soud pochybuje o tom, že lze z čl. 78 Smlouvy o fungování EU dovodit možnost směšování povahou příbuzných, nicméně obsahově odlišných institutů regulovaných v různých předpisech sekundárního práva. Podstatné nicméně je, že právní úprava zajištění podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu má základ v čl. 8 odst. 3 písm. d) tzv. přijímací směrnice 2013/33/EU. Tato směrnice, která stanoví normy pro přijímání žadatelů o mezinárodní ochranu, vcelku nepochybně rozumí mezinárodní ochranou právě mezinárodní ochranu, nikoliv ochranu dočasnou, které je regulována jinou směrnicí Rady 2001/55/ES.

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

23. Řízení o dočasné ochraně a mezinárodní ochraně jsou ostatně svou povahou odlišná. Dočasná ochrana byla zavedena právě proto, že masový příliv osob z válečných oblastí není vhodné řešit v individualizovaném řízení o mezinárodní ochraně. Žádost žalobce o mezinárodní ochranu za stavu, kdy ve skutečnosti o mezinárodní ochranu nestojí, a nesplňuje její podmínky, jde přímo proti smyslu těchto odlišných institutů.
24. Z toho soud činí závěr, že je v zásadě možné zajištění žalobce na základě § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu, potažmo čl. 8 odst. 3 písm. d) přijímací směrnice, pokud je jeho žádost o mezinárodní ochranu pouze „účelová“, a to i jen ve vztahu mezinárodní ochrany a ochrany dočasné. Případný nárok na dočasnou ochranu v režimu jiného předpisu nemění nic na účelovosti žádosti o mezinárodní ochranu v režimu přijímací směrnice. Tento případný nárok je třeba řešit až při následných krocích při úvaze o naplnění účelu zajištění.
25. Výše soud konstatoval formální naplnění podmínek existence oprávněných důvodů se domnívat, že žádost o udělení mezinárodní ochrany byla podána pouze s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění. S ohledem na ukrajinskou státní příslušnost žalobce je však tento závěr nutno upravit v tom smyslu, že v souzeném případě není hrozba vyhoštění žalobce aktuální.
26. Obecně v samotném v řízení o zajištění nebude žalobce vyhošťován (to je předmětem jiných řízení), takže není mnoho důvodů při zajišťování uvažovat nad tím, do jaké míry bude ono hrozící vyhoštění proveditelné. Tento náhled by patrně bylo možné přijmout ve vztahu k běžným případům zajištění, kde skutečně není věcně ani procesně prostor blíže předjímat proveditelnost vyhoštění.
27. Provedení vyhoštění je nicméně hlavní účel sledovaný zajištěním cizince (srov. usnesení rozšířeného senátu NSS č. j. 7 As 79/2010-150 ze dne 23. 11. 2011, č. 2524/2012 Sb. NSS). To je zjevné ve vztahu k zajištění podle zákona o pobytu cizinců, nicméně platí to i obecně. Obecné závěry týkající se zajištění jako prostředku *ultima ratio* se proto uplatní ať v režimu zákona o pobytu cizinců či zákona o azylu (srov. rozsudek NSS č. j. 9 Azs 41/2019-27 ze dne 11. 7. 2019, odst. 24). Potřebu hodnotit proveditelnost vyhoštění i ve vztahu k zajištění podle § 46a zákona o azylu zmiňují např. rozsudky Krajského soudu v Praze č. j. 57 A 6/2023-18 ze dne 16. 10. 2023, odst. 20; č. j. 49 A 3/2023-13 ze dne 10. 8. 2023, odst. 38.
28. Omezení osobní svobody v nyní souzeném případě má zajišťovací povahu, nikoliv pořádkovou či trestní a účelem zajištění žadatele o mezinárodní ochranu podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu není pouze zabezpečit jeho účast v řízení o mezinárodní ochraně, ale především zabezpečit jeho dostupnost pro výkon rozhodnutí o vyhoštění pro případ, že by se toto rozhodnutí stalo vykonatelným v důsledku negativního výsledku řízení o mezinárodní ochraně (srov. např. rozsudek NSS č. j. 1 Azs 349/2016-48 ze dne 28. 6. 2017).
29. Není proto možné ignorovat situace, kdy hrozba vyhoštění již od počátku není reálná, a to bez ohledu na výsledek řízení o mezinárodní ochraně. V takovém případě nelze cizince zajistit „pro pořádek“ a vyčkávat až 180 dnů, co se stane. Pokud je vyhoštění *a priori* vyloučeno, nelze je považovat za hrozící ve smyslu § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu. Zajištění nemůže plnit svůj zajišťovací účel a bylo by proto svévolné.
30. Nyní souzený případ je přesně takový: ve vztahu k žalobci lze bez dalšího a již od počátku pochybovat o tom, že by mohl být vyhoštěn. Žalobce má *prima facie* obecný nárok na dočasnou ochranu i nárok na specifické povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany, protože v minulosti dočasnou ochranu v ČR požíval (podmínky tedy byly v minulosti splněny, byť zatím nelze předjímat, zda se na něj uplatní vylučovací klauzule podle čl. 28 směrnice o dočasné ochraně

z důvodu odsouzení na Slovensku). I bez toho pak obecně platí, že ukrajinští občané nejsou vyhošťováni na Ukrajinu.

31. Ve vztahu k samotnému rozhodování o navrácení (vyhoštění) je totiž jasně judikováno, že ani nelze přijmout rozhodnutí o navrácení státního příslušníka třetí země, pokud je prokázáno, že jeho vyhoštění do země, do níž má být navrácen, je na základě zásady nenavrácení vyloučeno na dobu neurčitou (srov. rozsudek SD EU ve věci C-663/21 BFA ze dne 6. 7. 2023). Pokud takové rozhodnutí již bylo přijato, nelze je vykonat.
32. To zpravidla bude zahrnovat i ty případy, kdy návrat cizince do země původu není možný z důvodu probíhajícího mezinárodního konfliktu. V takové situaci totiž lze jen stěží odhadnout, v jakém časovém horizontu by se mohl cizinec do země původu vrátit (srov. rozsudek KS v Brně č. j. 34 A 2/2025-39 ze dne 29. 5. 2025). Přímo ve vztahu k Ukrajině pak správní soudy dosud konstantně uvádí, že bezpečnostní situace na Ukrajině představuje v současné době překážku vycestování státních příslušníků Ukrajiny, a to dokonce i v případech, kdy jim bylo uloženo správní vyhoštění. Státní příslušníci Ukrajiny se s ohledem na probíhající válečný konflikt na Ukrajinu nenavrací (srov. usnesení NSS č. j. 8 Azs 189/2024-69 ze dne 11. 2. 2025 a tam citovanou judikaturu).
33. Za toho stavu tedy žalobce sice formálně naplnil podmínky pro zajištění podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu, ale tento zajišťovací institut nemůže vést k naplnění svého účelu: je od počátku jasné, že žalobce v dohledné době nemůže být vyhoštěn na Ukrajinu. Provedení vyhoštění tedy vůbec nebylo reálné a zajištění bez tohoto účelu zcela postrádá svůj smysl.
34. Další žalobní námitky směřovaly proti neuplatnění zvláštních opatření podle § 47 odst. 1 zákona o azylu. Zvláštním opatřením se rozumí rozhodnutím ministerstva uložená povinnost žadatele o udělení mezinárodní ochrany a) zdržovat se v pobytovém středisku určeném ministerstvem, nebo b) osobně se hlásit ministerstvu v době ministerstvem stanovené. S ohledem na výše uvedené závěry se soud těmito námitkami již nezabýval.
35. Z uvedených důvodů dospěl soud k závěru, že formálně byla dána řada důvodů pro zajištění žalobce § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu. Základním předpokladem zajištění je však jeho účelnost a za situace, kdy žalobce nemůže být v dohledné době navrácen na Ukrajinu, omezení jeho osobní svobody tak neplní svůj základní, zajišťovací účel. Z toho důvodu je rozhodnutí žalovaného nezákonné a soud je proto zrušil (§ 78 odst. 1 s. ř. s.). Žalobce proto musí být ze zajištění bezodkladně propuštěn [§ 46a odst. 13 písm. c) zákona o azylu].

VI.

Náklady řízení

36. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto dle § 60 odst. 1 s. ř. s. věta první, podle něhož má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Úspěšnému žalobci, jenž byl ve věci právně zastoupen, vzniklo právo na náhradu nákladů řízení v celkové výši 10 140,00 Kč, jež sestává z nákladů na právní zastoupení tvořenými odměnou advokáta ve výši 9 240 Kč za 2 úkony právní služby po 4 620 Kč dle § 7 bod 5, § 9 odst. 5 a § 11 vyhl. č. 177/1996 Sb., o odměnách a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif) a to za přípravu a převzetí věci a sepsí žaloby. Žalobci dále náleží v souladu s § 13 uvedené vyhlášky právo na náhradu hotových výdajů ve výši 900 Kč za 2 náhrady po 450 Kč. Ke splnění povinnosti uhradit náhradu nákladů řízení byla žalovanému stanovena lhůta 30 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí (**výrok II.**).

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat do dvou týdnů po jeho doručení kasační stížnost. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. Lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni.

V Plzni dne 15. ledna 2026

Mgr. Jaroslava Křivánková v.r.
samosoudkyně

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.